

PÜŠPECKE
TÖ PRIPO-
ROČAJO

str. 2

DJA
SAM ZA

VES

str. 6

Porabje

ČASOPIS ZVEZE SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 6. maja 1993 • Leto III, št. 9

PO OBISKU DELEGACIJE NARODNEGA SVETA KOROŠKIH SLOVENCEV

O VENDIH NAJ POUVEDO PRIZNANI STROKOVNJAKI

Zvezo Slovencev je obiskala delegacija Narodnega sveta koroških Slovencev, ki jo je vodil predsednik dr. Matevž Grilc. Po obisku na Gornjem Seniku in še v nekaterih krajih je bil daljši pogovor v Monoštru. Pogovor je pokazal, poenostavljeno rečeno, da si imajo porabski in koroški Slovenci reči marsikaj, o čemer se doslej niso pogovarjali. Tako glede posamičnih manjšinskih problemov, ki se bodisi razlikujejo ali so si podobni, kakor drugih, v širši manjšinski prostor usmerjenih tem. Zlasti pri slednjem imajo koroški Slovenci mnogo več izkušenj, ker sodelujejo v številnih mednarodnih manjšinskih organizacijah. Zato tudi pobuda, naj bi Zvezo Slovencev vključili v mednarodno gibanje, najmanj pa v Federalistično unijo evropskih narodnih skupnosti (FUENS).

"Obisk koroških Slovencev pri porabskih Slovencih je bil že dolgo načrtovan. Problemi porabskih Slovencev so mi blizu. Ugotavljam, da je položaj porabskih Slovencev v marsičem še težji, kakor naš na Koroškem. Smo pa koroški Slovenci sposobni, da prispevamo svoje k razvoju porabskih Slovencev. Ta čas se mi zdi zelo pomembno, da se porabski Slovenci vključijo v

različne mednarodne manjšinske organizacije, kjer jim bomo mi ravno tako pomagali," je o prvem obisku med porabskimi Slovenci povedal predsednik NSKS dr. Matevž Grilc. Na vprašanje, kako ocenjuje razmere na Gornjem Seniku, kjer še vedno ni slovenskega duhovnika, je povedal:

"Koroški Slovenci smo bili pravzaprav ogorčeni nad tem, ker je po moje neopravičljivo, da se ta problem ne reši. Po moje je rešljiv zelo hitro, ker ni mogoče, da cela Slovenija, cela mariborska škofija, ne bi bila v stanju, da

pošlje duhovnika v ta kraj. Tu imamo koroški Slovenci še posebni občutek, kajti na Koroškem so bili duhovniki edini, ki so bili nosilci narodne zavesti. Vključili bomo našo duhovščino, da bo problem čimprej rešen; pogovarjali se bomo z mariborskim škofom pa tudi z ljubljanskim nadškofom. Zadeva bi morala biti po moje rešljiva v nekaj mesecih."

Zelo zanimivo je bilo tudi vaše razmišljanje o "Vendih"; o primerjavi med "vindišarstvom" in "vendstvom".

"Zame je bilo to zelo

zanimivo dejstvo, ker gre za povsem enake razmere in isto argumentacijo, ki je bila desetletja na Koroškem. Gre za politično argumentacijo, gre za poskus nekaterih krogov očitno razdeliti Slovence na Madžarskem v narodno zavedne in v tiste, ki so nekako na poti v asimilacijo. To je enak problem kot na Koroškem, kjer smo ga že preboleli. Na Koroškem se je ustanovila Zveza vindišarjev, ki je ni več, in sicer je ni več zato, ker je bilo znanstveno dokazano, da je "vindišarščina" slovenski dialekt, nič več in nič manj;

in nič več in nič manj ni tudi na Madžarskem. Zato mislim, da je treba v prvi vrsti to ovreči na znanstvenem področju, treba pa je tudi jasno povedati, da gre za politični problem, v nobenem primeru pa za noben jezikovni narodnostni problem. Gre za način, kako asimilirati neko narodnost. Tudi tu bomo pomagali z našimi izkušnjami porabskim Slovencem."

Lahko koroški Slovenci kaj prispevate k hitrejšemu gospodarskemu razvoju Porabja; tudi to je velik problem manjšine in sploh tega dela Madžarske?

"To bomo videli, kajti v tej delegaciji ni bilo zastopnikov združenih organizacij, zato smo se dogovorili, da bomo junija, ko pridejo porabski Slovenci na Koroško, namenili posebno pozornost gospodarstvu. Tedaj si bodo porabski Slovenci ogledali naš združni, trgovski in bančni sistem. Videli bomo, kaj se dá narediti na tem področju in prepričan sem, da bomo našli stične točke. Nenazadnje tudi zato, ker gre za sodelovanje med Avstrijo in Madžarsko, kjer se dogaja kar dosti," je v pogovoru dejal predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev dr. Matevž Grilc.

PÜSPECKE TÖ PRIPOROČAJO 21. MAJUŠ

Té gni mi je edna starejša ženska pravila, ka istina, ka una ne vej, zaka je tarbej titi 21. majuša na volitve (szavazni) - pa prva na nikše volitve nej odila -, depa zdaj de išla, ka kaj pa, če ji ger penzijo vkraj vzemejo...

Toma sam se najprva fejst smedjau, liki če si dobro gorpribrodimo, tau ranč nej takša norija. No, nej takšo fele formo, ka stoj rejšan zatoga volo, ka nede išo na štimanje, aucigamau ne dobi svojo penzijo. Liki de se štelo, če se volitve posrečijo ali nej, ka kakšo penzijo do meli.

Vsi na svoji kauži čitimo, ka kak dosta nam s plače dojvlečejo za socialno zavarovanje (társadalombiztosítás) pa za penzijo. Nin sam što, ka nam država prej telko dojpotegne za penzijo, kak če bi vsakši človek do 105 lejt žijvo pa bi do tistoga mau penzijo daubo. Samo zbrodimo si, kelko ludi ranč telko lejt ne zadobi, ka bi leko penzijo dobivali, nej ka bi 105 lejt živel!

600 milijard forintov v enom leti je strašno dosta pejnaz. Telko vküper pride s toga, ka nam s plač dojtrgajo. Do tejgamau je vlada (kormány) sama ragčrala s temi penazami. Dostakrat tak, ka je s té penaz vkraj djemala, pa inak dejvala. Nej vse ponučala za penzioniste pa betežnike, kak bi mogla. (Zdaj pa te že v ništarne spitale eške bato morejo betežnike sami prinesiti!)

Če se zdaj tau štimanje 21. majuša posreči (najmenje 25 procentov vožraščenoga listva more priti, ka najvalano bau), te aucigamau več nedo ministeriumge ragčrali s temi milijardami, liki tisti, štere voodabrčmo. Zdaj, ka so nas političarge že telkokrat znorili, bi leko stoj pravo, ka vse en vrag. Té nas tö gvišno znaurijo, pa do samo svoje žepke gledali. Glavno je nej tau, ka tisti, šteri zdaj baudejo voodabrani, do sami angeli. Pa tau tö nej, ka se kauli toga štimanja zdaj vsefelč sindikati (szakszervezetek) kolejo, naj damo svoj glas za nji.

Razloček de v tom, ka če se volitve posrečijo, te se tö 600 milijard leko ponüca samo za betežnike pa za penzije. Pa do konca l. 1994 eške cuj dobijo 300 milijard forintov druge vrednosti, s šterov do leko vertivali pa si druge penaze cujslužili. Če pa ne pride zavolč listva, ka bi dojdali svoj glas, te penazge ostanejo tadale pri ministeriumaj, pa jim vrag ne zapovej, ka kaj nam dojvlečejo, naj dajo betežnikom pa penzionistom. (Samo zbrodite si, ka pá kauli dejo politične volitve, pa kelko penaz nücajo partije za svoje naure propagande!)

Volitve 21. maja nedo politične volitve! Tau naj niške ne pozabi. (Istina, ka de tau tö koštalo 860 milijonov forintov, pa ka je s toga vlada (kormány) samo 4 milijone dala. S toga se tö vidí, ka bi uni najraje bili, če bi listvo nej šlau. Tau je tö malo špajšno, ka so štimanje na petek djali, nej pa na nedelo.)

Ranč zdaj sam čiu v televiziji, ka nas vogrski pišpecke tö batrivajo, naj demo na štimanje, ka tau je prej nej samo naša politična dužnost, liki prej krščanska dužnost tö.

Ge bi vam pa sploy na kratki takše tanače dau - če bi me prosili -, ka če ste zadovolni s svojimi penzijami pa s tem, kak vas padarge opravljajo, pa kelko penaz za vrasstvo davate, te nedite na štimanje. Liki če ste nej zadovolni, te zdaj don eno šanso mate, ka pa če rejšan kaj ovak baude. Zato, ka zdaj prej v demokraciji živemo, se morete sami odlaučiti, ka te delali. Depa zato ne škaudi znati, ka kakše zlodječe volitve (választások) so te tau zdaj gé...?! Nede na kvar, če malo gorpribrodimo, kak se je tarbej endvajsti (majuš) špilati.

Ajnc špilati, pa nej sledik - ajs pijati.

(mukič)

STO LET MONOŠTERSKE GIMNAZIJE PA SLOVENC

V zadnjoj številki Porabja ste pisali, ka je monošterska gimnazija **sto let stara** - lepo. Ne je pa lepó, či slovenske novine povejo samo to, da sta iz nje prišla dva pomenliviva vogrskiva dijaka, eden slikár (málar), eden gledališki igravec - ne pove pa članek niti reči, ka se je na njej šolalo tudi dosta **slovenskih** dijakov. Najprvlc samo štiri leta, ar je bila gimnazija samo nižja, pa so te mogli iti nadaljávat šolanje v Köseg ali Sombotel, sledkar pa so že celo gimnazijo opravili lejko v Monoštri. Na žalost je pa trno malo dijakov bilo v njoj iz denčšnjega Porabja, iz najbližnjih slovenskih vesnic. Največ Slovincov je bilo iz denčšnjega Prekmurja, iz soboškoga pa lendavskoga okraja. Tak znam, da sta v letaj med prvín bojon pa včasi po njem samo iz edne vesi - Bogojine - dva hodila pa tudi dokončala isto leto 1920 monoštersko gimnazijo. Naj kak zanimivost ešče to povem, da sta sedmi razred dokončala - pa ešče drugi iz Prekmurja, npr. iz Turnišča (Tornišče) pa drugih vesnic leta 1919, gda je 12. avgusta denčsnje Prekmurje prišlo k Sloveniji, Kraljevini Srbov, Hrvatov i Slovincov (te se je ešče

ne Jugoslavija zvala!).

Kak dale? Potnoga lista so ne dobili, da bi šli v osmi razred v Monošter, pravili so njim, naj idejo v štero gimnazijo na Slovenskom, v najbližánjo na Ptuj ali v Maribori. To si pa lejko mislite, da je to skoro ne mogoče bilo, ár so dečki znali samo svojo dománjo reč, ne pa knižno, pismeno slovenščino, kak bi se te najvčili vse predmete na konci šolanja?! (Naj povem, da je to samo eden napravo, pa ne od teh iz monošterske gimnazije, liki deset let starejši Ivan Jerič, ki je že prle opravo meščansko šolo v Lendavi pa sedmi razred gimnazije v Kaniži, te je pa šou skoz celo vojno, v fronti na Soči itd. Devetdvajsti leten je stopo v škofijsko gimnazijo v Šent Vidi pri Ljubljani pa tam maturerai!) Naši dečki pa so šli v osmi razred v Monošter-skrivomá, kak švercarge, prek mejč tam nindri pri Trtkovi pa Martinji, po logi i jo srečo opravili v juniji 1920! Eden od njih celo leto staniivao v Slovenskoj vési pri Bedičovih (Ričini) pa sta z Joškom istoga leta bilá. Tak sem se za nikelko let tudi jaz spozno z Bedičovim Joškom, šteroga se tak rad spominam kak poštenoga Slovenca!

Pa sem ešče ne prišo tá,

kama sem se napóto: najslavnejši, največkši naš slovenski človek, ki je začno hoditi v gimnazijo v Monoštri leta 1897, je bio dr. **August Pavel**, naš pesnik, jezikoslovec, narodoslovec, prevajalec iz slovenske kniževnosti v vogrščino, ravnateo muzeja v Somboteli, profesor itn. On se je naródo na Cankovi bliuzi Radgone 1886, za dve leti pa so se preselili v bližánje Skakovce, naskori pa na Potrno pri Radgoni, dnes v Avstriji. Gda je dokončao ljudsko šolo na Cankovi, je začno hoditi v Monošter, gde so gimnazijo te vodili - cistercijanci, ka je v vašem članki ne povedano. Že prvo leto je bio odličnjak (kitinó). Ar je viših razredov te šče ne bilo, je v peto gimnazijo mogo iti v Sombotel, gde so včili premontrejci i jo je tui dovršo 1905. Potom se je vpisao na vseučilišče v Pešti itakdale. Tui sem želo samo to naglás povedati, da je **August Pavel** najznamenitejši dijak, ki je prišo iz monošterske gimnazije. Zato je sledi tak rad hodo med porabske Slovence, pa tudi v svojih vogrskih pesmaj se spomina, kak je njegov oča nigda hodo v Slovenskoj vesi pa okolici.

Vilko Novak

Predsedstvo Zveze Slovencev je imelo 22. aprila svojo redno sejo, na kateri so se med drugim dogovorili o letošnjih Porabskih dnevih. Dvodnevna prireditve bo 22. in 23. maja. Predsedstvo se je odločilo, da bodo prireditve osredotočene na Verico in na Gornji Senik. 22. maja bo koncert pevskega zbora iz Trbovelj na Verici, na prireditvi bo nastopil tudi gornjeseniški zbor. Osrednja prireditve bo 23. maja na G. Seniku. Ta dan bo obenem gasilski praznik.

PRVI IN ZADNJI NARAVOSLOVNI UČBENIK

Protestantski in katoliški pisci so prevajali ali prirejali knjige v prekmurščini za rabo pri jezikovnem, verskem ali pevskem pouku. Imre AGUSTIČ pa je napisal učbenik za spoznavanje narave. Opisal je značilnosti "stvári, narastvo i kopalinjé" (živali, rastlin in kamenin):

PRIRODOPIS S KEPAMI ZA NÁRODNÉ ŠOLE NASTAVO: AGUSTIČ IMRE... BUDA-PEŠT. 1878.

Vsebinsko in jezikovno se je oziral po delu Frana Erjavca "Domače in tuje živali v podobah". Mnogo izrazov je prevzel iz knjižne slovenščine, veliko jih pa je priredil sam. Pri črkopisu se je odločil za gajico. Z vsem tem je približeval Slovence med Muro in Rabo Slovencem onstran Mure. Ne tako kot Karoš, ki je bil pristaš "vogrsko-vendske" teorije. Imre AGUSTIČ je nekaj let služboval kot gospodarski pristav (intéző) na posestvu družine Batthyány na DOLNJEM SENIKU. Tam se je naučil stenografije in odšel v Pešto, kjer je petnajst let služboval kot stenograf v parlamentu. Med leti 1875 in 1879 je izdal prvi prekmurski mesečnik: PRIJÁTEL. Znanost razser-

PRIRODOPIS

S KEPEMI
ZA
NÁRODNÉ ŠOLE

AGUSTIČ IMRE

LÁSTNO DRÚŽBE SVÉTOGA ŠTEVANA

BUDA-PEŠT.
1878.

živajócsé meszecsne novine. Napisal je tudi učbenik: NÁVUK VOGRSZKOGA JEZIKA, ZA ZACSETNIKE (1876).

V Budimpešti (in potem v Sombotelu) je izšel leta 1897 obvezni učbenik na slovenskih šolah soboške, lendavske in monoštrske dekanije z biblijskimi zgodbami: MÁLE BIBLIE Z-KEJPAMI ali ZGODBE ZVELICSANYA ZA MÁLO DECSIZCO ZA I- II. razréd normálszke soule. V letih med 1920 in 1945 so na naših šolah uporabljali za pouk materinsčine učbenik VEND-SZLOVENSZKA KNIGA CSTENYA ZA I. II. IN III. zloucs národne soule.

Ali so v naši seriji prikazane učbenike uporabljali

tudi v porabskih šolah - tega ne vemo. Sama sem našla v neki zapuščeni gornjeseniški hiši Košičeve Zgodbe vogrskega kralstva. Pobrsajte malo v starih "ladah" na podstrešju, mogoče najdete učbenike svojih dedkov, pradedkov! Po listu Vasmegeyi Lapok (3. maja 1874) so v Slovenski krajini ob koncu 19. stoletja še vedno uporabljali edino učno knjigo - katekizem, brati pa so se učili iz molitvenikov. Niti šole ni bilo v vsaki vasi. Na Gornjem Seniku je bila do 1690 evangeličanska šola. V Števanovcih so ustanovili šolo po postavitvi cerkve l. 1780. Ob koncu 19. stoletja sta bili ustanovljeni rimskokatoliški ljudski šoli v Sakalovcih in Slovenski vesi (1881). Staro stavbo sakalovske osnovne šole so zgradili leta 1911. Na Dolnjem Seniku je začela delovati rimskokatoliška šola l. 1817 in je l. 1873 postala državna. Verica je dobila cerkveno ljudsko šolo šele leta 1939. Otroci iz Ritkarovec so se šolali na Verici, pred letom 1939 pa na Gornjem Seniku. Šolarji iz Andovec so hodili v Števanovce.

Marija Kozar

TEŽKI CAJTI

Pajdaši moji, v tom pismi mo fejst kratak, ka tč moment doživlam težke cajte. Nouvi Slovenec se naroudo. Od moje tašče Regine, trno čedne ženske, hčerka je rodila sina. Tou pomejni, ka sam doubou sina ge sam to. Vupanje mam, ka razmejte, kak se mladi oča počiti, če se njemi ka takšoga zgodi. Te pamet se kouli lejče, nikša čedna misel ti ne pride v glavou pa nasploj vse neka vrej v človeki, pa nige ne najde mejra. Največi problem pa je tč, ka ne vem, kak bi zdaj dau tomi mladomi človeki ime. Kakoli kouli obrnem, nikak je nej prav. Moja tašča Regina, trno čedna ženska, vleče po svoje, ka naj njemi dam ime po nekšom iz njene rodbine, moji škejo, ka naj ma ime po našoj strani, ge mam pa to svoje želje.

Zdaj mislim, ka me razmejte, kakše težke cajte doživlam. Ob vsem tom pa trbej piti to, ka se takšo za sina, pa nasploj, če maš nouvo dejte, šika. Kak te naj zdaj vse tč probleme, ka so se s tem rojstvom pojavili, sploj rejšim. Najboukše bi se bilou nikam skriti, pa počakati, ka vse tč nevoule minejo. Naj si drugi ime vózbrodijo, naj drugi namesto mene pijejo, naj ovi drugi živce gibijo, mene pa naj na meri pistijo. Zdaj dem gledat ženo pa sina, ka sta ške v bolnici, pa te mo mogoče malo bole boukše vole, ka mo čista sami za sebe. Ške ednouk viuplem, ka nete čemerni, ka sam gnes bole po telegrafsko. Težke cajte preživlam, pa vas to ne bi rad s takšimi svojimi problemi moril. Fajn mi bojte, drugouč vam pa povem, kak smo prinas papriko pa paradajz sadili.

MIKI

NATEČAJ

PÁLYÁZAT

Madžarski kulturno-prosvetni inštitut razpisuje natečaj za sodelavce, ki se ukvarjajo s kulturno-prosvetno dejavnostjo posameznih narodnih in etničnih manjšin.

Pogoji za kandidaturu: madžarsko državljanstvo, višja ali visoka izobrazba, kandidat naj bo pripadnik narodnosti in naj obvlada jezik manjšine.

Na natečaj pošljite: strokovni življenjepis, kopijo dokumenta o višji ali visoki izobrazbi in strokovni koncept.

Rok prijave: 30. maj 1993
Naslov: Magyar Művelődési Intézet
1251 Budapest Corvin tér 8., Pf. 33.

Informacije o natečaju dobite pri tajnici inštituta, Juditi Kalmár po telefonu (št. 201-5053) ali po telefaksu (št. 201-5764).

Kriterije za strokovni program dobite v knjižnici inštituta osebno, po pošti ali po telefaksu.

A Magyar Művelődési Intézet pályázatot hirdet hazai nemzetiségi és etnikai kisebbségek közművelődési területeivel foglalkozó külső és belső munkatársak számára.

Az alkalmazás feltételei: magyar állampolgárság, felsőfokú végzettség, elsősorban az adott nemzetiséghez való tartozás és az adott nemzetiség való tartozás és az adott nemzetiség nyelvének ismerete.

A pályázatnak tartalmaznia kell: a szakmai önéletrajzot, felsőfokú szakirányú végzettséget igazoló dokumentum másolatát, részletes szakmai koncepciót.

A pályázat beadási határideje: 1993. május 30.

A pályázat beadásának helye: Magyar Művelődési Intézet
1251 Budapest Corvin tér 8., Pf. 33.

A pályázattal kapcsolatos információk Kalmár Judit intézeti titkártól kérhetők az előbbi címen, vagy a következő telefonszámon: 201-5053, faxon: 201-5764.

Az Intézet könyvtárában férhetők hozzá postán, faxon vagy személyesen a részletes szakmai koncepció elkészítéséhez kidolgozott írásbeli szempontok.

TV SLOVENIJA - SLOVENC V ZAMEJSTVU

O SLOVENC V AVSTRIJI, ITALIJI IN NA MADŽARSKEM ODSLEJ NA PRVEM PROGRAMU - V NEDELJO

Po novi programski shemi TV Slovenije bo mesečna oddaja, ki predstavlja življenje Slovencev v Avstriji, Italiji in na Madžarskem - Slovenci v zamejstvu, na prvem programu. In sicer bo naslednja oddaja v nedeljo, 16. maja ob dvanajsti uri, torej točno opoldne, ponovitev pa v torek popoldne na II. programu.

Sodelavci mursko-soboškega TV dopisništva bodo za 16. maj pripravili desetminutni prispevek o razmerah v porabskih narodnostnih osnovnih šolah. To pot bodo pred kamero povabili slovensko lektorico Valerijo Perger in nekatere porabske učitelje, ki bodo povedali, kako vidijo sedanje razmere in kaj predlagajo, da

bi bili rezultati boljši.

Na TV Slovenija se tudi dogovorjajo z uredništvom Porabskih utrinkov, da bi oddajo predvajali na slovenski televiziji. Enako kot oddajo Dober dan, Koroška!, ki jo pripravljajo za koroške Slovence v celovškem ORF studiu.

eR

OD SLOVENIJE..

291,7 MILIJARD TOLARJEV

Po večdnevem zasedanju so poslanci državnega zbora končali razpravo o letošnjem državnem proračunu. Obsegal bo 291,7 milijard tolarjev. Poslanci iz Prekmurja in Prlekije so bili kar aktivni, saj bo v deželo ob Muri prišlo kar nekaj tolarjev, predvsem za obnovo cest, za nove šolske objekte na demografsko ogroženih območjih itd.

Proračun predvideva tudi nekaj denarja za dokončno ureditev ceste do mejnega prehoda v Martinju. Gre za tisti del ceste, ki še vedno ni asfaltiran.

KUČAN V WASHINGTONU

Tako kot nekaj drugih evropskih državnikov se je v Združenih državah Amerike mudil tudi slovenski predsednik Milan Kučan. Sodeloval je na otvoritvi muzeja holokavsta, pogovarjal se je z drugimi predsedniki (tudi z madžarskim), pa z ameriškim Billom Clintonom. Seveda sta se največ pogovarjala o vojni v Bosni in Hercegovini.

GASPARI V LONDONU

Slovenski finančni minister Mitja Gaspari se je mudil v Londonu. S predsednikom Evropske banke za obnovo in razvoj Jacquesom Attalijem sta podpisala pogodbo o posojilu banke za obnovo dravskih elektrarn.

Pogodba, vredna 73 milijonov ekujev, je prva, ki jo je Slovenija kot mednarodno priznana država podpisala z eno od mednarodnih finančnih institucij.

MI SLOVENCİ, MI SE NE PODAMO... (9)

BILIJON JE MILIJARDA

Kak vejmo, v Angliji pa v Merki to engliški gučijo. Pa don je tarbej dostakrat fejest skrb meti, pa tistoma, s šterim se pgovardjamo povedati, štero varianto engliške rejči nuicamo. Zato, ka vnožano gnaki besed geste, štere drugo znamanijejo. Napriliko **"billion"** v Veliki Britaniji pomeni tau, ka pri nas: bilijon (10^{12}), numaro z dvanajset nulami, v Meriki pa milijardo (10^9), numaro z devet nulami. Ali pa rejč **"corn"** je v britanski engliščini kukarca, v merkanarski pa pšenica ali oves. Če nekaj v Londoni pravi, ka je doma na prvom štuki (**"first floor"**), te tisti rejsan má svoj dom na prvom štuki. Če pa nekaj v New Yorki pravi tau, je v pritličji (földszinten) doma. Ali pa če **Bolgari** kumajo, pri njim je tau nej, če pa glavo na lejvi pa pravi sičejo, znamanije: ja. Ranč na aupek, kak pri nas.

Dosta pa dosta takše pelde bileko gorprineso. S tem pa samo telko škem povedati, ka v komunikaciji je potrebno, ka obadva, šteriva komunicirata eden z drugim, moreta nuicati **gnake kode**. More se djenau znati, na ka mislim ge, pa na ka misliš ti, gda praviš: billion, corn, first floor ptt. Ovak leko pride do toga, ka se nemo razmeli.

Če nekaj takše situacije proba voponicati, ka druge s tem znauri, takši človek je velki švindlar. V "modernom" političnom geziki bi toma leko pravili, ka: populist ali demagog.

Nišarni populist ali demagogi ranč tau škejo voponicati, gda nas, porabske Slovence škejo naure delati, ka smo prej nej Slovenci.

Če se nam vidi, ali nej, moremo nutri privideti, ka nas, porabske Slovence dosta Vaugrov tak zovč, ka: Vendi. Nej gvlišno, ka zato, ka bi se nam steli conati. Bole za toga volo, ka so nas stau pa stau lejt tak zvali. Pa so v takšaj mejstaj delali (fabrike v Monoštri), gde so jim porabski Slovenci - vogrski! - tu tak pravili o sebi, ka so: Vendi. Ta - nej najlepša rejč **Vend** - pa je pomenila, pa gnesnaden to pomeni v **kodi Madžarov**, ka: **porabski Slovenec**. Takšo lüstvo, kauli Varaša, štero lüstvo rejč guči, zvejksoga takšo, kak povejmo v Sloveniji v Trdkovi, Martinji ali Murski Soboti. Takšo fele formo je **vogrška rejč "vendek" sinonim za porabske Slovence**. Tak, kak je za Francuza rejč "allemand", za Englandara rejč "German", za Madžara "němet" sinonim za Nemca. Če rejsan Dajčlandar o sebi tak pravi, ka: Deutsche. Pa gda mi pravimo, ka Nemec, te mislimo na tistoga

človeka, šteri o sebi pravi, ka Deutsche. Pa vendrak nega ednoga samoga Nemca na svejti, šteri bi o sebi nemški gučo, ka: Ich bin Allemand, Ich bin German, Ich bin němet ali Ich bin Nemec ptt. Samo zato, ka ma Francuzi, Englandari, Madžari pa Slovenci tak pravijo. Tau bi biuu pravi nonsense, po naše: prava bedarija.

Kak pravim, rejč Vend - če se ništarnim tak vidi, pa če so se je ništarni Vaugri že tak navadili - je v madžarščini to samo tak dopisliva, če je sinonim za porabske Slovence. Za Slovence v Porabji. Za lüstvo, štero slovensko guči, če rejsan ma Madžari pravijo Vend.

(Drugo pitanje je, ka moji vogrski znanci pa prijatelji meniš ne pravijo - eden pa eden nej, - ka Vend, zato, ka sam jim ge povedo, ka ge sam Slovenec, pa ma uni to tak zovčjo.)

Zaka sam točkar omeno **demagogijo** pa **populizem**? Zato, ka so edni porabski Slovenci (?) prišli do toga, ka nas porabske Slovence - za drage penaze - z Vaugrami dajo vkuper šteti (**Gallupov inštitut**). Ranč zato, ka do Madžari madžarsko pitali (ali so že pitali) - v svoji kodi (Vend) -, pa do Slovenci madžarski odgovarjali - v madžarski kodi -, dostakrat leko vopride, ka Vend. Takšo fele formo, ka

so s tem, ka en narod má dveji imeni - vogrski Vend, slovenski Slovenec -, zmanipulirali, znorili našo lüstvo.

Tau je drugo pitanje, ka je prva narodnostna pravica - če že o pravici gučimo pa o pravni državi (jogállam) - ranč v tom, ka je edno **narodnostno lüstvo** tarbej **pitati v njini rejči**. Naj po svoje povejo, ka za stvaura so te zdaj uni. Takša manipulacija se je lepau pokazala že te to, gda so l. 1984 na Gorenjom Siniki delali eno raziskavo. Že tam se je lepo pokazalo, vsigder, gda je lüstvo pito Slovenec, kaj je njina materna rejč, so vsi pa vsi pravili, ka slovenska. Odgovor je biuu samo te "vendski", gda je pito Madžar.

Manipulacija je skor takša, kak če bi enoga Bolgara pitali, ka "ste vi Vend?" Pa gda bi un kumo (kumanje znamanije nej), bi demagogi v luft skakali, pa bi kričali: glejte, glejte, Vendi smo nej samo na Poljskom, na Nemškom (lužiški Srbi) pa v Porabji, liki cejla Bolgarija je to vendska!

Bože moj, bože moje! Če nemo skrb meli, pomalek tau vendsko cesarstvo vekše bau, kak Jelcinova Rusija?! (Pa te smo Venete pa Vandale eške ranč nej kuj šteli.)

Francek Mukič

KA JE PRAVO DRŽAVNI SEKRETAR ?!

V 7. letošnji številki našega Porabja čtem na prvji strani, da je na konci máloga trávna obisko Zvezo Slovincov na Vogrskom državni sekretar v zunanjem ministrstvi Sloveniji, vseučiliški profesor dr. Peter Vencelj. To je obrvim jako razveselivo, da prido bār sekretari, či že ne sami ministri. On je v prvejšoj vladi bio celó minister za šolstvo, pa so njemi tak Slovenci na Vogrskom ne neznani. Pogučávali so si od stanja slovenstva, od šolstva, slovenščine v cerkvi itn. Kroto (tak so naši stari pravili pa pisali namesto trno, jako) sem se pa začudivao, gda sem čteo eti sekretarov stavek: "Če starši (šteri, kakši, slovenski?) z otrokom doma govorijo madžarski, otroka pa silijo, da v vrtcu pol ure dnevno govori slovenski, to je po mojem nekaj, kar bi skoraj lahko imenoval nemoralno" (po

domače: nepošteno). Ne vem pa ne razmim, zakaj bi to bilo "skoro nepošteno". Te je pa dvojezičnost v šolaj tudi "nepoštena"?! V Lendavi pa vseh šolah v Prekmurji (gde se tudi Slovenci morajo včiti vogrski, ka njim ne škodi), pa v Porabji pa vsešerom indri po sveti?! - Mislim, da je pa zaistno nepošteno, či slovenski stariške, pa naj bo samo eden Slovenec, ne gučijo z decov slovenski. Njim nišče ne razložo, da njemi znanje ednoga jezika več samo hasni v življenji?! Da ne gučimo od **pravice**, da se vsaki človek lejko vči svojega materinoga jezika?! Lejko je praviti: idite pa raztumačite to starišom - če so pa tej ništeri slepi!

Vilko Novak

TAU ŽE MAMO V KRVEJ

Prišla je sprtulejt pa z njau vret se začne pavarsko delo. Djestou takši, steri motiko pa kosau v kaut postavijo, maro pa odajo. Drüdjji se zato še mantrajo. Vejo, ka nej vrejdnno, ka delajo, dapa zato ne njajo tak. Gröjnt pa gazdijo so od starišov dobili, zato ka aj gazdöjvajo. Njigvi starištje pa od dejdaka. Zaka bi ranč oni bili tisti, steri bi tak njali? Ka bi te delali cejli den, oni samo k tauma razmejo. Ena etaša držina v Števanovca je Peterina. Na ednom velkom brgej majo vrkar izo. Kaulak rama njive. Že audalič se vidi, ka tam se gazdöjvajo.

Prvin kak bi vcuj k rama prišo, vidim, ka vertinja vanej na njivi dela. Z edne male drvenčice löjčičak sedi. Malo dala maček leži pa čaka, gda zgutauvi vertinja. Vrkar cejlak na temana pa ranč tak kak maček, edan stari pes leži.

"Baug daj. Sadite, sadite?"

"Sadim, dapa če takša sójča bau, kak lani, te bi bilau najbaukša, če bi nikanej sadila. Vzima nejga snega, vleta nejga daža. Kak bi te kaj zraslo. Leko vidiš, kakšno je žito. Prvin, na te cajt, že trikrat vekšo zraslo. Pa nej samo žito, litji trava tü. Etašuga reda smo že svinjam travo kosili. Zdaj pa ranč ka ti pa

tam malo zeleni.

Na, poj maček, deva dumau, pa poglednava, ka dela gazda." pravi vertinja

pa motiko si na pleča deje.

Zdaj dem uprvin gora na te brejg, pa mi ranč dojšlo. Kumar sapo djamlem. Gda gorapridemo k rama pa se obrnem, te se že vedo, ka vrejdnno bilau, pa vedo vse tisto tü, ka zaka so tak visiko zidali ram. Takšjo lejpo krajino rejdko vidi človek, kak tü. Kak če bi z neba gledlo dola človek. "Če bi povaudan bila, mi bi bili slejdnji, steri bi pod vudau prišli," se smečjo. Notra demo v ram, gde nas že gazda čaka. Gda jim tapovej, ka zaka sam prišo, te tak pravi ženi: "Nesi palinko, ka aj bola vejva parpuvejdati."

"Miiva še ranč tak gazdöjvava kak prvin," pravi gazda, gda je od gazdije pitam. "Tri krave mamo pa edno tele. Njive so tü še nutrapusajena, pa döjn ne dojda. Zato, ka so tü pri nas slabe zamlč. Mi smo tü v Števanovca furt več mogli delati, kak tisti pavri, steri v Slovenskoj vesi živijo, ranč za tauga volo, ka slabe zamlč mamo. Nikša baja bi zato nej bila, če bi me nogč nej bolele. Tridvajsti lejnt sam delo v ciglenca. Žena je doma bila z mlajši. Parpodnaun štja človek tadela, dapa popodneva

že kumar odim. Prvin baukše bilau pavrom. Zato, ka te vedo, če kaj parpauvo ali skrmno, tisto

leko audo. Zdaj, zdaj že nej. Nej maro, nej svinje, nikanej. Te so še nas pavre böla poštojali pa pomagali. Če stoj krave držo, te so s pejnazi pomagali tistoga. Mi smo tü s tej pejnazi plačöjvali porcija (davek). Dapa tau zdaj že tü nejga. Nej se vrejdnno s kravi spravlati, zato ka se ne splače. Miiva tü iz penzije živčva."

Bi mi prajli, kakšen je vaš den?

"Nej takšen kak tistim,

steri v Varaša živejo, tau gvüšno. Tisti osam vör delajo pa gotovo. Nam pavron od zvadrine cejlak do kmice trbej delati. Človak ranč samo telko stane, ka djej. Ta mladina bi že tau nejladala, ka smo mi enga reda ladali. Sama sam bila doma skur cejli den, pravi vertinja. Šestdeset mejtar globoki studenec mamo, pa iz tauga sam napajala krave. Vleta vsakša tri kante vode spila. Meli smo pet, tak ka vö leko zračuna, tjelko sam mogla goniti. Na vesi pavrom dosta trbej delati, dapa zato döjn nam je baukše kak tistim, steri v Varaša živejo. Kak edan človak pravo: "v Varaša dobro zravnjani srmaki živejo."

Pri nas je pa zato klejt furt puna, lačni nikdar ne ostanemo. Če bi mi v Varaša živeli pa bi tak njali delo, gvüšno ka bi betežni gratali. Nam je tau že v krvej, ka delati trbej."

-KH-

... DO MADŽARSKE

PRVI ROJSTNI DAN

23. aprila je praznoval regionalni studio v Sombotelu prvo obletnico svojega delovanja. V tem studiu pripravljajo regionalni dnevnik, ki je na sporedu vsak dan od 18.10 do 18.20, in oddajo Magazin. Polurna oddaja je na sporedu tedensko dvakrat in sicer v četrtek in nedeljo. Oddajo pripravlja približno devetdeset ljudi, razen novinarjev in tehničnega osebja sodelujejo tudi študentje Visoke pedagoške šole. Od oktobra lani pripravljajo v tem studiu tudi Slovenske utrinke.

V prihodnosti naj bi ta studio oskrboval osrednjo madžarsko televizijo z informacijami in vestmi iz Prekodonavja, Slovenije in Gradiščanske.

SLOVESNOST NA TROMEJI

4. maja je bila na tromejniku slovesnost ob uradnem začetku označevanja državne meje med Slovenijo in Madžarsko in namestitve grba Slovenije na obeležje tromejnika.

PRIREDITVE OB 1. MAJU

30. aprila so se nadaljevale prireditve ob 100. obletnici gimnazije v Monoštru. Tokrat so imeli glavno vlogo športniki. Demonstracije so se udeležili dijaki gimnazije, poklicne šole, učenci gornjeseniške osnovne šole in obeh monoštrskih osnovnih šol ter mažoretke tukajšnjega Kulturnega doma.

1. maja dopoldne so si lahko prebivalci Monoštra ogledali povorko kulturnih skupin. Popoldne jih je čakala zabava na vrtu kulturnega doma. V programu so nastopile slovenske ljudske pevké iz Monoštra, ansambel Laciya Korpiča in folklorna skupina z Gornjega Senika.

SREČANJE V LENDAVI

23. in 24. aprila je bilo v Lendavi srečanje zdravnikov Slovenije s področja otroškega zdravstva.

Organizatorji so na srečanje povabili tudi predstavnike manjšinskih organizacij iz Prekmurja in Porabja. Zvezo Slovencev na Madžarskem je zastopala sekretarka Zveze, Irena Barber, ki je udeležence srečanja seznanila s položajem slovenske manjšine na Madžarskem po ustanovitvi Zveze.

Govorila je o najvažnejših nalogah, kot je ohranitev identitete, negovanje materinščine in lastne kulture, izboljšanje življenjskih in gospodarskih pogojev v Porabju.

Udeleženci srečanja so bili veseli informacij, kajti največ izmed njih je zelo malo slišalo o Porabju oz. Slovencih na Madžarskem.

DJA SAM ZA VES

(KA JE NAUVOGA V ŠTEVANOCA?)

Tak vögleda, ka se je nistarnim nej vidlo, ka je v ednom našom članki (Ka je nauvoga v Andovca?) pravo župan iz Andovec. Prosili so nas, naj njim tü damo rejč. Željjo smo jim spunili. S števanovskim županom, Šandorom Holecem, se je pogučavo Karel Holec.

"1990. leta, gda so volitve bile, tak sam si mislo, ka mo se glaso za župana. Tak sam vido, ka tau ves so furt takši pelali, steri so nej sč valaun bili. Nej so vedli, kakšne težave ma ves. Tč težave pa samo tisti zna najbole, steri je iz tč vesi. Udrujdin pa še zato sam se glaso za župana, ka sam doste takše dela vido, ka bi leko djau za ves. Žau, ka samo sam sam se glaso za župana. Gda sam župan grato, te sam eške emo slözžbo v židanoj fabriki. Te pa eške zdaj tü samo štiri vör delam v uradu. Več ne mora, zato ka ves nejma telko listva, ka bi osam vör leko delo, kak je tau naprej spisano. Največkrat sam pau dneva delo, če pa kama trbelo titi, te pa cejli den. Kak sam župan grato, prvo leto sam v židanoj fabriki brezplačni (fizetésnékül) dopust proso. Po tistim so me pa že tak völičili. Sreča, ka so se mlajši že vsi oženili, zato ka kumar mam kaj malo časa, ka sam doma. Vačer dostakrat ranč spati ne vejm, zato ka si brodim, ka bau zranja."

Gda ste župan gratali, ka so bili tisti problemi, steri so najprvin naprej prišli?

"Gda sam dja župan grato, te dja pa več druidji šmo tak mislili, ka so v Števanovca že vodovod v vsakši ram notrapotegnili. Te sam zvedo, ka tau nej istina. V vesi samo petdaset ramov melo vodau, druidji staudvajsti nej. V te rama smo že mi dali vodau notrapotegniti. Doste sam mogo lejtati tü pa tam, aj pejnaze leko spravim za tau. Dva, tri rama je vöostalo, dapa samo zato, ka so tisti ali nej prosili vodovod ali iz Pešte sč odijo na mejsac

gnauk. Tisti, steri ne živčo tü, tistim smo nej potegnili notra vodau. Dosta bridja smo meli eške kaulak telefona tü. Istino, ka tau nas pejnaze nej kostalo, dapa dojn dosta cajta nam je šlau.

K našoma urada se drži eške andovski pa verički župan tü. Če kama trbej titi, vsi trdjč dobimo vabilo, pa dojn na djilejše največkrat sam dem. Če kaj leko tanapravim druidji dve vesi, tisto tanapravim, ali tam na djilejša tapovejm. Dapa zato tisto bi bilau najbaukše, če bi se vsakši župan za svojo ves brigo, zato ka on vej najbole, ka so problemi. Po tistim že zaman pravijo, ka eto pa tau sam nej vedo. Ta trbej titi na djilejše pa na konferencije, pa te do že vedli.

Največ problemov mammo za pejnaze volo. Nas tak vzejammo kak zaustanjani prostor (elmaradott térség). Zato, ka je štirdaset lejt ves samo stala, nika se je nej zidalo, nej popravljalo, kak v nekši vasaj. Tau bi nam eške

dobro bilau, če bi nam zatau vlada več pejnaz dala. Dapa nej. Samo s tem mčnjom so nas laučili, pejnaze pa ranč tak dobimo kak drugi. Če več pejnaz sčemo, te se nam moliti trbej pa klonckati na tisti dveraj, gde so pejnazdje. Dja tak vidim, ka vlada bi nika drugo mogla vönajti, kak ka natečajje (pályázat) vödajo. Zato ka iz natečajov pejnazi tü samo ta pridejo, gde že djestajo pejnazdje. Tau je zato, ka je vsakši natečaj tak vöspisani, ka samo tak dobiš pejnaze, če polonje

že maš. Zato pa mi zaman pišemo natečajje. Mi nej-mamo telko pejnaz, ka bi polonje vöpláčali.

Edan natečaj se je zato posrečo. Iz te pejnaz smo tjujili auto, steri obed vozi. Nej samo v Števanovca, litji v dridje dve vesi tü. Čüli smo takše gunče, ka ves nejma pejnaze, pa dojn smo tjujili auto. Tejm leko povejm, ka tč auto nas nej košto pejnaz. Ka šestdasetdjezero forintov trbelo nazajplačati vsakšoj vesi, tisto zato bilau, ka smo prometni davek (FA) mogli notraplačati. Notra smo dali še edan natečaj na pauti, dapa žau, na tistoga smo pejnaze nej dobili. Kleta z nauva sprobamo, pa če se posreči, te poti napravimo.

Najvekša baja je, ka ustanove (intézmények) spoj dosta pejnaz kostajo. Tak mislim, ka je vlada tam napravila edno velko napako (hibát), gda je šaule v roké samouprave dala. Polonja pejnaz ne dobimo od vlade, ka bi na šaulo trbelo. Tau ne pravim zato, ka aj tej ustanove ne

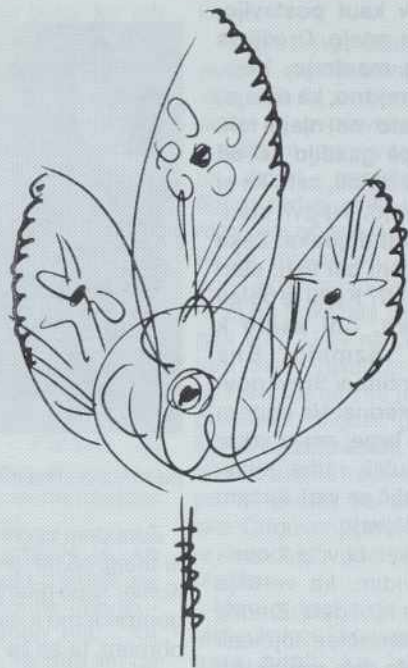
baudejo. Aj baudejo. Samo tau prosim od voditeljov - zdaj, gda je tak težko - aj malo bola vtjujdržimo pa aj se malo bola sporazmejm. Zato, ka tak skur cejja pejnaze na njč puceramo. Od starejšo listvo "kraj berčmo" pejnaze. Ne moramo jim takšo podporo (segély) vöpláčivati, kak v drugi vasaj, dej na leto večkrat dobijo. Zaman, če je furt menja mlajšov, furt menje pejnaz dobimo od vlade. Školnike pa zato vö trbej plačati.

Dosta problemov mammo

NAŠE PESMI (48)

SREČNO ZBOGOM

Srečno zbogom ljubica moja ti, zdaj se vid'va müva zadnjikrat, srečno zbogom ljubica moja ti, zdaj se vid'va müva zadnjikrat.

Če me krugla ne zavadi, in ta svejkla sablica, te zagvušno nazaj pridem (k) tebi, bodeš mi ti žena zakonska.

Pred oltarom bodeš ti tam stala, se na mene mislija, s strahom bodeš ti tam tretetala, se nemilo za mene jokalja.

Ti si bila vsigdar moja, zdaj pa ne boš nigdar moja več, ti se bodeš z drugim oženila, jaz pa(j) morem biti soldak.

(Gorenji Sinik)
-mkm-

eške za tabora volo tü. Zaman smo ga steli dati v arendo, niške se je nej glaso. Tak bi se glasili, če bi ga udali, dapa tau neškemo. Ka briga dje, tau vse na nas pa name čaka. Če mi nika ne delamo, te nejga nikanej. Tau je zato malo špajnsno. Polonja tabora majo Andovci. Ranč tak polonja aska tü. Dapa andovski župan za tč asak nika ne deja, mi pelamo vse. Pa dojn od njega takše glasi čojam, ka če on v urad pride es v Števanovca, te se on ne štč tak kak dja. Ne brigajo se z njim tak, kak z menov. Na tau dja samo tau vejn praj-

ti, ka večkrat bi trbelo es pridti k nam. Djesta tak, ka mora podpisati kaj, pa več tjednauv odim za njim, aj podpiše. Če on ne pride es, te mi gvüšno, ka se ne moremo brigati z njim. Z njim se ranč tak brigajo kak z menov, ali pa eške bola, če je tü.

Neškem se s tejm spravlati, brezi tauga tü zavulé problemov mammo. Pa kak se že pravo, tau je vse za pejnaze volo. Gvušan sam, če bi več pejnaz meli, problemov bi tü menja bilau. Dapa mislim že smo že do teygamau vödžrali, te že nikak bau kleta tü."

KA JE TAU?

KAK SE ZOVÉ

na Gorenjon Siniki:

na Dolenjon Siniki:

v Ritkarovci:

na Verici:

v Števanovci:

v Andovci:

v Slovenskoj vesi:

v Sakalauvci:

Kak so nūcali:

SLOVENŠČINA, TI JEZIK BLAGOGLASNI

Pa ne le jezik sam; tudi verzi, preliti vanjo, porojeni iz različnih čustev ter odrečirani iz mladih grl, so nekaj posebnega. So čudovita hvalnica mladosti, pomladi in ljubezni, dokaz, da najmlajši Porabci pod skrbnim vodstvom svojih učiteljev segajo po knjigah slovenskih pesnikov ter se seznanjajo z biseri slovenske poezije.

Že tradicionalna prireditev, recitiranje poezije slovenskih pesnikov, je potekala 28. aprila 1993 v dvorani Zveze

zavestno so zvenele prisrčne pesmice o majhnih medvedkih v medvedji šoli, ki se mučijo z iskanjem medvedjih planin na zemljevidu medvedje dežele, in drugimi težavnimi medvedjimi predmeti. Ker pa so pridni, se v njihova spričevala zapisujejo same debele petice. Tudi naši recitatorji so se trudili in bili vsi dobri; vendar je tekmovaljeva taka reč, da izberemo najboljšega med najboljšimi. In najboljša se nam je v tej skupini zdela

zdela najboljša Erika Mukič, na drugo mesto smo uvrstili Renato Čizmaš, na tretje pa Livijo Nemeš.

Tretja skupina, 7. in 8. razred, pa se je s pomladnimi žarki in besedami pesnika Nika Grafenauerja spogledovala s prvo ljubeznijo, ki se naskrivaj rodi, živi od svetlih pogledov, plava v oblakih, ne hodi po tleh, je s skrivnimi znaki zapisana v šolskih klopih... V tej skupini je žirija soglasno prisodila prvo mesto Ester Pinter, na drugo mesto se je uvrstil Čaba Šerfec, na tretje pa spet dve recitatorki: Anamarija Šerfec in Katalin Lazar.

Najboljši so prejeli lepe nagrade, knjige in kasete s slovenskimi leposlovnimi in poljudnimi besedili, ki jih je prispevala Zveza Slovencev. Mladim recitatorjem iz srca čestitam, zahvaljujem pa se tudi vsem mentorjem - učiteljem omenjenih šol, ki so se letos še posebej potrudili.

Recitiranje poezije slovenskih pesnikov ima za ohranjanje lepe slovenske besede poseben pomen; pomaga najmlajšim spoznavati bogastvo slovenskega jezika in prebujati uspavano narodno zavest. Vsekakor pa je prireditev potrebno vsebinsko razširiti, pritegniti še več učencev in učiteljev, na zaključni del pa povabiti tudi starše na - stopajočih otrok, pa tudi vse, ki vam je poslušanje blagoglasne slovenske poezije posebej pri srcu.

VALERIJA PERGER

REŠITEV IZ SEDME ŠTEVILKE

vrč za vodo - lončen vrč z ozkim vratom, zlasti za vodo

bugyigakorsó - föleg a mezei munkások, aratók szomjúságát egyhítette a bugyigakorsóban frissen maradt víz.

Tak se zové: na Gorenjon Siniki, na Dolenjon Siniki, v Ritkarovci, na Verici, v Števanovci, v Andovci v Slovenskoj vesi, v Sakalauvci: piitra.

Tak so nūcali: V tom so nosili vodau na žetvo, na mazéve, ka je ladno ostalo. Pili so iz ciicka, ka je na prejlóci.

VI STE NAM POSLALI

Meni so stari lidgé tak pravli, ka je tau piitra.

Gda so lidgé vleti po njivaj ali v lasej delali, te so si v piitri nosili vodau ali dobro domanjo vino za žejo. Tak so že leko celji den ta delali.

Mi eške tó mamo eno staro piitro, samo ka je že ūda, zatau pa je več nej za niic. Škoda. Etak go mamo samo za okras.

Gabor Bajzek
OŠ Gornji Senik

MOJA MATI

Moji materi je ime Marija.

Dela v Monoštru, zjutraj ob petih gre od doma. Pred tem nam otrokom še pripravi zajtrk. Zvečer je vedno z nami, kajti moja mala sestra jo še zelo potrebuje.

Moja mati je srednje rasti, oči in lase ima rjave. Največkrat je dobre volje, ampak ko jo mi otroci razjezimo, je tudi zelo jezna. Ona nam kuha vedno po naših željah, ampak to ni lahko, ker smo zelo izbirčni glede hrane.

Večkrat je bolna, to me žalosti, ker ji ne morem pomagati, da bi hitreje ozdravela.

Moja mamica ima v hiši red, redno mora prati in čistiti za tri otroke. Zdaj ji že večkrat pomagam, ampak vem, da je to še premalo.

Zdaj, ko se približuje materinski dan, bi jo rada posebej razveselila. Vem, da se ji nikoli ne bom mogla zahvaliti za to, kar stori zame.

Ona vedno skrbi za otroke, če smo bolni, njo to boljše boli, kot nas. Bila bi vesela, če bi moja mati bila vedno zdrava, in se nikoli ne bi žalostila.

Slovencev v Monoštru. Udeležili so se je učenci vseh treh narodnostnih šol, gornjeseniške, števanovske in monoštrske, ki so po mnenju žirij bili najboljši na šolskih tekmovanjih. Skupaj je nastopilo 29 učencev, razdeljenih v 3 skupine: 3. in 4. razred, 5. in 6. ter 7. in 8. razred. Vsak nastopajoči je recital 2 pesmi: eno po izboru svetovalke za slovenski jezik ter eno po mentorjevem ali lastnem izboru.

Začela je najmlajša skupina; z malo treme, pa vendarle odločno in samo-

Anastazija Bajzek, na drugo mesto smo uvrstili Tomaža Farteka, na tretje pa kar dve nadebudni recitatorki, Etelko Dončec in Andrejo Pint.

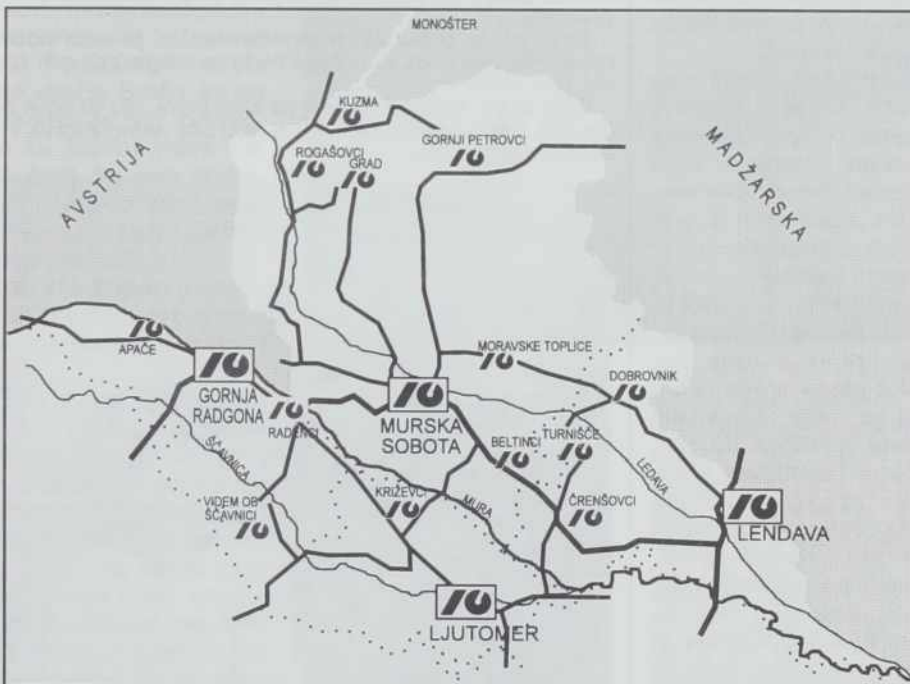
Druga skupina, 5. in 6. razred, je skupaj s pesnikom Tonetom Pavčkom delala intervju z domišljavim mačkom, ki se je vrnil z dopusta na morju; prav nič mu ni bilo všeč: manjkale so mu miši, pa tudi voda je bila tam preveč slana in na koncu je ugotavljal, da je najlepše kar doma. Slišali smo še nekaj lepih pesmic, pa tudi interpretacij. V tej skupini se je žirija

PORABJE IZ OBJEKTIVA

Ugodna menjava tuje valute!

120 let tradicije

Pomurska banka d.d.

Vaša domača banka

NIKA ZA SMEJ

BAUTA

V gaušči živali že rano zazrankoma na red stojijo pred bautov. Naš mali zavec tū pride, vidi kelko živali stoji že pred dverami pa si nika zmisli, se zaženē pa že pred dverami stoji. Tam pa ranč stoji krau živali, velki lev (oroszlán), zgrabi maloga zavca pa ga liči nazaj pa etak krči z njim: "Ka ti misliš, mi mo čakali, ti pa samo tak naprej skaučiš? Čakaj na svoj réd!"

Mali zavec eden cajt čaka, se zdaj pa zaženē pa je že tam naprej pred dverami. Zdaj pa tam stoji vuk, ga zgrabi pa v čemeraj ga pa tak znak liči, ka se mali zavec skurok razpauči. Gda malo k sebi pride, sam sebi na tūma etak pravi: "Na, gnes pa nemo mogo bauto gor oprejt."

SKOPEC

Naš Ivan je hirašan skopec. Gnauk je čūjo, ka od njega eške devetkrat vekši skopec živē v ednoj vesi. Misio si je, košta ka košta, dem k njema pa ga poglednam.

Eden dvečerek se not postavi k hirešnjoma skopca. Lepau so ga gor prijeli, eške

so ma ponūdili prenočišče, nej ka bi po kmici odo domau. Naš Ivan si je dojlego, zaspati pa ne more. Kak etak būden leži, gnauk samo vpamet zema, ka gazda gorstane iz postale, okrauzi postalo pa si dojleže na ovoj strani. Za eno vōro pá tak napravi. Zdaj naš Ivan že ne more vōprstati pa ga pita: "Dragi moj človek! Zakoj pa telkokrat staneš, pa deš na drugo stran postale?"

Naš gazda pa zdaj etak pravi: "Nej si pravi skopec, če tau ne vejš. Dobro bi ge vōgledo, če bi se na postali obračo na drugo stran. Postalne prčace (rjuhe) bi si tak nagnauk raztrgo. Etak pa je dugo pršparam."

PORABJE

ČASOPIS ZVEZE SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak drugi četrtek

Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič
Naslov uredništva: H-9970
Monošter, Deak Ferenc ut 17.,
p. p. 77, tel.: 94/80-767

Tisk:
SOLIDARNOST
Arhitekta Novaka 4,
69000 Murska Sobotna
Slovenija